

УКРАЇНСЬКА ДУМКА

Виходить о годині 8. рано.

Передплата:
 Місячно 65 М
 Чвертьрічно 190 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
 Місячно 100 М
 Поодинокое число 4 „
ЧЕТВЕРГОВЕ ВИДАННЯ:
 Місячно 12 М
 Чвертьрічно 36 „
 Ціна одного примірника:
3 марки.
ОГОЛОШЕННЯ:
 Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 3 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрологи 8 М. Між новинками і в редакційній частині 12 М. За дрібні оголошення платиться по 1 М. від слова; товстим друком подвійно.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ Й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.

Англійська робітничка партія, ППС. і Східна Галичина.

Англійська робітничка партія у відповідь на недавні просьби польської соціалістичної партії обстати за Польщею в публичній opinіi Європи — звернулася під кінець минулого місяця до ППС. з рядом питань, щоби висвітлити становище польської працюючої кляси в різних справах, а перш усього в справі війни і мира Між поставленими питаннями є одно, що незвичайно обходить нас, галицьких Українців. Восьме питання того політичного квестіонаря звучить: „Чи Польща має замір визнати повну незалежність Литви та Східної Галичини в межах їх етнографічних границь? На це ось як відповіла Управа ППС.: „Відносно Східної Галичини ми вперше чуємо про пропозицію признання її незалежності. Цей край творить під національним оглядом мішаний терен, зовсім не є відрубною етнографічною цілістю. ППС. зовсім не опрокидує думки про розмежування польського і українського стану посідання в Східній Галичині, але таке розмежування припускає існування вільної і незалежної України. Штучне творення незалежної Східної Галичини було би неумотивованою балканізацією південного сходу Європи. Зрештою плян утворення такої держави і під економічним оглядом здається нам неможливим до переведення, бо Східна Галичина творить занадто малу територію для самостійного економічного життя“.

По Україні і про Україну.

Англія і Україна.

„Віктоар“ поміщує статтю свого льондонського кореспондента, в якій сказано між иншим:

Англійське правительство може прихилитися до Врангеля тільки тоді, коли Врангель визнає незалежність України. В тій країні повний мінеральних багатств і зерна під проводом Англії може в найближшій будучині запанувати лад і коли англійський вплив зміцніє в Києві, тоді імперіалістичні тенденції московського правительства, які появляються після упадку большевиків, в великій степі зменшаться.

Чесько українська унія?

„Ржечпосполіта“ пише: Пражська „Трібуна“ доносить, що вістка про закінчення унії поміж др Бенешем і Петрушевичем в справі Східної Галичини є передчасна. Др Бенеш відбув з през. Петрушевичем довшу конференцію. Як впевняє „Трібуна“ існує замір закінчення такої унії поміж чеським правительством і през. Петрушевичем.

Військовий договір між Петлюрою і Вранглем?

„Курер Львовскі“ доносить з Люблина: В поворотній дорозі з Камянця переїздили делегати армії Врангеля. Члени тієї делегації розказували, що між Петлюрою і Вранглем заключений військовий договір, звернений проти совітів.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Довкола війни і мира.

Вісти з Риги.

Як доносить „Газета Поранна“ на засіданню головної комісії мирової конференції в Ризі по довгим спорі, що до трактування справи Білоруси і України Йоффе мав заявити, що совіти не домагаються признання доконаного факту в користь совітської Росії що до приналежності цих земель, а приймають польську формулу, що ці краї рішать про свою долю на основі засади про самоозначення народів в демократичний спосіб. Совітська делегація мала також відступити від домагання що до плебісциту у Східній Галичині. З цього зробила „Газ. Пор.“ висновок, що тим са-

мом Східна Галичина залишиться „не оспоримо“ при Польщі.

„Rigaesche Rundschau“ пише, що в справі Холмщини можливе порозуміння між польською і совітською делегацією, причім у спірних повітах Волині (?) мало би прийти до плебісциту.

Трикий мир чи „передишка“?

Варшавські часописи пишуть, що совітська мирова делегація в Ризі висунула дві програми: 1) велику програму радянської України і Білоруси та відірвання від Польщі Східної Галичини, і 2) малу, яка має на меті досягнути сяку-

таку демаркаційну лінію для мирового прелімінара.

Перша програма мала би бути основою до заключення мирого договору, друга — тільки до осягнення завішення зброї. Большевики — на основі цих інформацій — мають на меті заключити прелімінари та перемиря за всією ціною, аби тим способом оминуть зимову кампанію та переждати до весни, яка створила би для них нове положення.

Комуністична „Rote Fahne“ доносить з Риги, що большевики бажають мира і твердять, що коли би Польща не заключила тепер мира, то це значило би, що вона під впливом антанти плянує зимову кампанію. Супроти сього начальний совітський комісаріят ухвалив, що коли до 10. ц. м. мир не буде заключений, то большевики відклинуть свої умови.

„Politiken“ подає, що на засіданню всеросійського конгресу раз Ленін зложив звіт про положення на фронті. Він зазначив, що антанта підпирає Польщу і Врангля, супроти чого тяжко буде оминуть зимову кампанію, однак природні засоби і сили совітської республіки дають запоруку її оконечної побіди.

„Дейлі Кронікл“ про мир.

„Дейлі Кронікл“ обговорюючи домагання польської мирової делегації пи-

ше: Супроти Польщі належить поставити ясно справу, що вона не може рахувати на попертя з боку союзних держав, коли поставити совітському уряду надто важкі умови. Під цю пору для Польщі й для Росії найважливішою справою є привернення мира.

Підписання перемиря.

„Газета Вечорна“ у надзвичайнім виданню з дня 7. ц. м. доносить, що дня 5. жовтня підписано в Ризі протокол перемиря, що стверджує осягнення узгіднення поглядів на засадничі питання, супроти чого мирові преліминари будуть підписані в п'ятницю дня 8. ц. м.

Варшавські політичні кола — як твердить „Г. В.“ — мають певність, що гранична лінія уложиться для Польщі корисно і висказують переконавання, що усунення совітських військ на лінію Березини і Дніпра є в зв'язку з підписанням перемиря.

„Daily Herald“ подає іскрово з Москви, що Надзірна рада комісарів згодилася на відкликання совітських військ на лінію Березини і Дніпра,

Ширіть щиро народний часопис

„Українська Думка“

При битій дорозі.

Тенденційні звістки польських громадських чинників.

Одержуємо до поміщення отсей комунікат:

Супроти заяв польського прем'єра п. Вітоса, генерального делегата Галецкого, як і супроти голосів польської преси, будьто би українське населення Східної Галичини годилося признати свою приналежність до польської держави, Президія Української Національної Ради ствержує що, подавані про це зведення польської преси є тенденційні, не відповідають дійсному станові річей та не опираються на ніяких енуціціях ширших кругів українського населення, ані його міродатних чинників, а є тільки обчислені на викликання перед загрозою ілюзій якогонебудь польсько-українсько-

го порозуміння, потрібного польській стороні для викликання хвилево пожаданих настроїв.

Навпаки стверджує Українська Національна Рада, що поведення польських властей супроти українського населення Галичини в останніх часах зовсім не змінилось на ліпше, а українське населення і дальше переживає під польською адміністрацією такі тяжкі хвили, які його до пожаданого польською стороною порозуміння зовсім не зближують.

Львів, 5. 10. 1920 р.

Президія Української Національної Ради.

Балтійські держави і Україна

Під повисшим заголовком поміщено в 214 числі лотиського часопису „Латвіас Карейвіс“ статтю генерала Радзіна, яку подаємо в дословному перекладі.

Незалежна Україна була проklamована вже весною 1917 року, т. є раніш незалежності Латвії і Естонії. Маленькі Латвія і Естонія, які почали отверту боротьбу за незалежність о много пізніш при підтриманні Англії і Франції, добились великих успіхів в той час, як Українцям не щастило і ні Англія, ні Франція не тільки не підтримували їх, але навіть ігнорували. Українці ведуть безупинну боротьбу з совітською Росією почавши з 1917 року; вони цілий час добивались одержати підтримання антанти, але остання робила вигляд, ніби не чує прохань Українців, не зважаючи на те, що Українці розходують великі суми на закордонну інформацію. Таке недобре відношення антанти до України в той самий мент, коли антанта підтримує балтійські держави, дуже часто ясовують політикою Українців, але мені здається, що ми маємо тут діло з іншими причинами і знати ці причини для балтійських держав набуває великого значіння.

Доволі часто доводиться почути думку, що антанта не розглядає Українців, яко окремих народ, а рахує їх Росіянами. Але на ділі правительств антанти дуже добре знають Українців і Україну і в кінці 1917 року вони вели переговори з Українцями і пропонували їм підтримання у війні проти совітської Росії, конче під певними умовами. Ці умови здавались націоналістам України не до прийняття і Українці звернулися за поміччю до Німеччини. В той час, коли остання підтримувала Україну, про Україну знала ціла Европа, але як тільки Німеччина впала, антанта зробила вид, що не знає України. Рахуючись з цим, часто можна чути, що власне тому і не підтримують Українців, що вони йшли разом з Німеччиною. Але поперед усього і Фінляндія шукала підтримання у Німеччині і більш тісно сплутулися з останньою, ніж Україна — але Фінляндців підтримують, а Україну ні.

Говорючи про Україну, треба визна-

ти кілька факторів, після яких Україна сильно відрізняється від балтійських держав. Вони слідуєть:

Український народ числить 40 мільонів населення, таким чином багато разів більш, ніж усі балтійські держави разом. Інородців на Україні порівнюючи малий відсоток. Таким чином коли Українцям вдасться збудувати і забезпечити свою державу, то вона буде населена доволі однорідним елементом.

Україна займає слідуєть губернії бувшої Росії: Волинська, Подільська, Київська, Херсонська, Чернігівська (без північних повітів), Полтавська, Харківська, Катеринославська і Таврійська (залишуючи невіршеною долю Кримського півострова). Все се найбагатіші губернії бувшої імперії, так звана чорноземна провінція. В цих межах мала би кольосальні господарські (хліб, худоба, цукор цілої Росії) і природні (найліпший вугіль і залізо) багатства, так само як і велику промисловість, найліпші гавані Чорного моря (Одеса, Николаїв, Херсон). Коли від Росії відобрати ці губернії, то вона стане значно менша, бідніша та овиниться в невігідному географічному подолженню: їй не вистарчить власного хліба і прийдеться возити його по довгому шляху з Сибіри, цукор прийдеться купувати і імпортувати, вугіль та залізо для московського і петроградського фабричних райогів прийдеться підвозити з далекого Уралу. Гаванів Росія не буде мати, за виключенням замкнутого зі всіх боків Петрограду, Балтійського моря і гаваней перегородженого Японцями Тихого Океану (коли Україна стане незалежною, відскремляться і донські козаки). Таким чином Росія не була б більш великою державою, а рахуючи по силі та багатству, державою другого ряду, хоч скількість населення Росії і залишилась майже в два з половиною разів більш, ніж населення України, але в відношенню військової сили, Росія не мала би переваги над Україною, бо населення останньої цілком однорідне, земля багата і Україна, яка має о мисго меншу територію, має порівнюючи більш кількість і ліпше розвинені залізничі і водні шляхи, в той час, як Росії лишилось би багато

ше ініородців, населення розсіяне по широкій території з поганими шляхами (виключаючи центр) весь народ доволі бідний і більша частина його стоїть на значно нищому культурному рівню, ніж Українці. Росія, гублячи Україну, тратить половину своїх сил і робиться буквально азіатською державою.

Україна нічого не потребує, щоб могла їй дати Росія і становлячись самостійною, вона почала би грати велику роль у політиці цілої Європи. Навпаки Росія без України лишається цілій своєї ролі в Європі. Ці обставини антанти добре відомі. Для того антанта не йшла можливим підтримати Україну, коли питання про Росію не було вирішене. Коли б Україна одержала поміч в моральному, і хоч яку-небудь в матеріальному, відношенню, вона стала би фактично незалежною і зорганізовалася би. На протязі минулих 2—3 літ вона зміцнілася би внутрі і зовні так, що в той час, коли вирішалося би питання про Росію, Україна могла би сама рішати власну долю і не дозволила би ні одному чужинцю окреслювати свою будучину. Естонія, Латвія, Литва і по части Фінляндія, можуть роками жити і десятиками років бути самостійними і всеж, коли вони не будуть боронитися якою небудь великою державою, вони не будуть в стані сами себе боронити. Для того, щоб підбити ці держави, навіть військова сила була би зайвою — підбити їх впрот економічним шляхом можуть їх два великі сусіди — Росія і Німеччина. Для того антанта найшла можливим підтримувати ці маленькі держави до вирішення питання про Росію. Коли в будучині при розрішенню російського питання ці маленькі держави будуть зайвими, або шкідливими, то їх легко буде стерти з політичної мапи Європи.

Таким чином треба констатувати, що будучина балтійських держав ще не вирішена. Тому вони і не визнані ще де юре. О долі балтійських держав антанта прийме рішення в той мент, коли в Росії буде стале правительство, яке буде визнане великими державами.

В рішенню долі балтійських держав головну роль буде грати життєздатність держав, які будуть сцілені по внутрішньому порядку, законодавству,

економічної життєздатності і положення військової сили. Конче, військова сила, приймаючи на увагу кожду окрему державу, не може бути великою, але коли балтійські держави будуть триматися в тісному союзі, то спільну силу цих держав не можна ігнорувати.

При опріділенню сил балтійських держав найбільшу роль буде грати Україна. Коли вона буде відокремлена від Росії, та ще приєднається до союзу балтійських держав, то злучена сила буде достаточна для постійного захисту, на ці сили ніхто не рїшиться напасти. Таким чином ми можемо сказати, що доля України виріше й долю балтійських держав. Я рахую тут необхідним пригадати, що доля балтійських держав в історії була вже раз рішена на Україні в 1709 р. побідою біля Полтави. Росія приєднала до себе береги Балтійського моря, які раніш належали до Швеції. Доля Балтика й тоді була рішена разом з долею України (повстання гетьмана Мазепи було зліквідоване). Другим важним фактором для рішення долі балтійських держав будуть відносини з їх великими сусідами. Росія, Польща і Німеччина, коли дві з цих держав їх підтримають, або принаймі віднесуться до них зичливо, то третій не зможе їм шкодити.

Таким чином кожда держава, щоб забезпечити свою самостійність та незалежність мусить здобути здібність до існування, утворити державну діяльність у всіх галузях і бути сильними в військовоному відношенню. Всі нові держави мусять утворити тісний союз від північного океану до Чорного моря.

Ще нічого остаточно не зроблено, ані не збудовано і рано ще відпочивати на лаврах. Треба працювати і тепер з тим самим запалом і патріотизмом, як і з початку. Інакше всі здобутки вислизнуть з рук.

УДИМ І ЖЕРТВИ НА ВРЕСОВИЙ ФОНД „УКРАЇНСЬКОЇ ДУМКИ“
зі Станиславова і околиці просяться складати у Видавництва

„БИСТРИЦЯ“ Станиславів,
вул. Липова, ч. 1. (локаль „Церков Штуків“)

Дописи з краю.

Цішанів.

Нам пишуть: Дня 1. вересня прийшли до Нового Села жандарми вночі, побудили людей та забравши сир, масло, муку, безрого і кілька фір, поїхали до Цішанова.

В Горайци постерунок жандармерії з Плазова зареквірував на власну руку дві корови в господаря Михайла Гришика та Оленки „на Піску“, не давши ні гроший ні поквітовання. За безрогу забрану в господаря Михайла Борівця, вартості 8.000 марок „заплатили“ аж 120 марок! В Жукові в господаря Білего забрало військо віз вартості 5.000 мк., і коня вартості 20.000, так само без плати і поквітовання. Коли Білий домагався одного або другого, то діяв прикладом рушниц. Тепер реквірує жандармерія вовну з овець, полотно і збіже.

Староста Росецкі усунув усіх війтів вибраних громадою. Що тижня беруть коні до комісії.

Стрий.

Хоча большевики по короткому свому побуті у нас давно уже пішли на схід, то наслідки їхньої гостини поносить населення в усій ширині і строгости. Вязниці окружного і полевого суду переповнені. Сидить там около 300 людей. За т. зв. „повстання Беміша“ арештовано в Славську сотню людей. Коло Юсептич в Стрийщині застрілили козаки властителей Кофлерів, а селянам казали забрати їхне добро. За те арештовано 80 селян. В цілім повіті зареквіровано збіже. Мимо того, що дякуючи українській інтелігенції ніхто не помагав большевикам, арештовано цілий ряд залізничників. А навіть ті, на яких нема найменшого підозріння, сидять без служби. Мимо далекости фронта панує стан облоги з усіма його консеквенціями. На 23. м. м. покликало старство усіх війтів з печатками.

З польських справ.

Польський сойм.

На засіданню дня 5. ц. м. раджено між іншими над проектом польської конституції. Посол Свода, мотивуючи конечність двохпалатности заявив, що 20 місяців правління польського однопалатного сойму дало такий резульгат, що нині найшлася Польща в стані близькому до абсолютизму. Суверенний сойм не знає, що діється за його плечима. Істнує правительтво а поза ним якась кліка. „Бачимо усюди надужиття — говорив Свіда — на фронті і на задках. Однострої світій паперовими нитками, чоботи з гнилої скіри і нема нікого, щоби о це упінувся. Сенат не дозволив би на такі надужиття, не втратив би в комісії генерала Врочинського і не позволив би, щоби на фронт ішли „Мемуари Пана Бога“... Посол Недзялковскі висловлюючися за двопалатність заявив що „сенат мав би одиноку політичну ціль — гакувати розгін польської демократії“. На слідуєтьому засіданню польського сойму в четвер, відбудеться дискусія над экспозе Вітоса.

Знесення монополю на тютюн.

До польських часописів доносять з Варшави, що небаром буде знесений в Польщі монополі на тютюн і папіроски та буде заведена вільна торгівля. Після умови, яку заключає Габські в Парижі польські тютюневі вироби носитимуть французську бандеролю.

„О демобілізацію жінок і дітей“.

Під повисшим заголовком читаємо в передовиці краківського „Папшуд-у“: „Перш за все треба здемобілізувати наших амазонки. Жовнір в спідниці — це згіршуючий і упокорюючий вид. Бо взагалі покликання жінок до війська було занадто імпulsiveвним зарядженням, без якого можна було обійтись“.

Познанські сепаратисти.

На зборах познанського людолюбного Союзу прийато резолюцію, в якій поставлено домагання: негайного ухвалення конституції і розділу обов'язків президента польської республіки і начального вождя.

Нові векслеві належитості.

Від 28. вересня 1920 обов'язує новий польський закон в справі стемплевих належностей при векслях.

Дотичний закон з дня 16/VII. 1920 оголошено в Дн. з. Р. П. ч. 83 поз. 553, а виконує розпорядження до того ж закону в Дн. з. Р. П. ч. 89. поз. 591.

Управи українських спілок і стоваришень та взагалі всі інтересовані повинні докладно познайомитися з тими постановами, які основно змінюють дотепершні австрійські приписи щодо стемплевих належностей при векслях.

Тут звернемо увагу лише на ті найважливіші постанови, які будуть мати приношення в практиці:

1. Висота стемплевої оплати при векслях залежить від того, чи вексель є платний найдовше до трьох (3) місяців (згл. 90 днів) від дати виставлення, чи пізніше. І так:

1) При векслях, які западають найпізніше в три місяці (90 днів) від дати виставлення, стемплева оплата за кожних 100 М вносить 30 ф., при чім нецілих 100 М (пр. 28 М) числиться вже за повних 100 М.

Приклади:

а) Вексель на 1000 М, виставлений 1. па. долиста 1920, має означений речинь платності словами: За три місяці від дати заплата... Стемплева належитість при тім векслі буде вносити: 10x30 ф = М 3 —

б) Вексель на 1.228 М, виставлений 1. па. долиста 1920, має означений речинь платності в сей спосіб: Дня 12. січня 1921 заплата... Стемплева належитість при тім векслі (пл. за 72 дні) буде вносити (як від повних 1.300 М за 3 місяці) 13x30 ф = М 3.90.

2) Стемплева оплата при векслях, які западають пізніше, ніж в три (3) місяці, зглядно пізніше, ніж в 90 днів, числячи від дати виставлення—вносить за перших три місяці, згл. 90 днів, від кожних 100 М, квоту 30 феніків, (при чім неповних 100 М. (пр. 28 М.) уважається повними так, як се пояснено на прикладах в уст. 1, — а відтак за кожних дальших, хоч би лише розпочатих шість (6) місяців, ще раз таку саму належитість.

Приклади:

а) Вексель на 1000 М, виставлений 1. па. долиста 1920, має означений речинь платності в сей спосіб: Дня 1. лютого 1921 заплата... (Значить припадає до заплата в 92 дні по виставленню) Стемплева оплата за перші 3 місяці (се є 90 днів) вносить 10x30 ф.—3 М, а за слідує 2 дні, які розпочинають вже дальшу шестимісячну добу векселя, належитість ще раз 3 М, отже разом 6 М.

б) Вексель на 1000 М, виставлений 1. па. долиста 1920, є платний „За шість місяців від дати“. Стемплева оплата буде вносити 6 М.

в) Вексель на 1000 М, виставлений 1. па. долиста 1920, є платний: „За 9 місяців від дати“. Стемплева оплата буде вносити 6 М.

г) Вексель на 1000 М, виставлений 1. па. долиста 1920, є платний: „Дня 15. серпня 1921“. Стемплева оплата буде вносити: За перших 90 днів (3 місяці) квоту 3 М, За дальших 180 днів (6 місяців) квоту 3 М, За решту днів (17), які розпочинають слідує шість місяців 3 М, разом 9 М.

Важна замітка: З огляду на банкові вимоги вказане є удіяти векслеві позички на короткий реченець, на пр. на три місяці від дати виставлення векселя, щоб мати пригожий до рескрипту векслевий матеріал, тим більше, що виставляючи відразу шістьмісячний вексель або два (?) рази тримісячні векслі — стемплева оплата внесе однакову квоту.

II. Стемплеву належитість від векслів, виставлених в краю, оплачується в двоякий спосіб:

1) Перед виповідженням векселя складається відповідну квоту готівкою в податковім уряді, який обов'язаний є умістити на відворотній стороні векселя клявзулю що-до довершеної стемплевої оплати: „Стемплеву оплату заплачено в квоті...“

(Дата, печатка і підпис каси).

2) Заки виставець підпише вексель, обов'язаний є наліпити на відворотній стороні векселя в горі, починаючи від лівого берега стемплеві значки (на відповідну квоту) в сей спосіб, щоб два береги першого стемплевого значка покривалися в лівім і горішнім берегом векселя, а слідує стемпл. значки мусять бути наліплені безпосередно побіч попереднього значка при горішнім берегу векселя.

Відтак виставець обов'язаний є умістити на наліплених стемплевих значках т. зв. касаційну клявзулю, т. є. має переписати долішню часть стемплевих значків словами: „Скасвано дня... 19...“ і побіч покласти свій підпис. Стемплі належить переписувати в сей спосіб, щоб часть „касаційної клявзулі“ вихо-

дила на папір окружуючий стемплеві значки.

Наліплення стемплевих значків в иншім місці; або скасування їх в инший спосіб (а не так, як в горі описано) буде уважане за невиконання обов'язку заплата стемплевої належитості.

III. Дотепершні австрійські векслеві бланкети можуть бути у нас уживані аж до вичерпання запасу тих же друків. Користуючись ними, належить уважати на се, щоб купити векслевий бланкет за таку квоту, яка відповідає стемплевій належитості згідно з новим, на вступі згаданим, законом.

Маючи до розпорядимости векслевий бланкет за меншу квоту ніж та, яка належить на основі нових приписів, належить перевести на тім бланкеті достемпльовання і скасування стемплевих значків в спосіб поданий в уст. II. під 1.

IV. Новий польський закон з дня 16 VII. 1920. нормує спосіб провадження векслевих книг а іменно, приписує їх вести так, щоб кожної хвили можна було дізнатися:

а) які векслі знаходяться в посіданню фірми;

б) дати виставлення і речинці пл. векслів;

в) на яку квоту виставлено вексель;

г) назвиско векслевого довжника.

Скарбово власть має право вглядати в дотичні векслеві книги і до векслевого портфелю, а на случай коли би спостерегла, що векслеві книги не є ведені в приписаний спосіб, фальшовані або ствердила при якійнебудь нагоді, що векслі недостаточно остемпльовані укривається, може наложити на дотичну фірму грошеву кару 10.000 до 500.000 М, а на случай поновного укарання в протягу 2 літ, кромі грошевої кари може наступити ще і утрата торговельного, згл. промислово управління.

V. За укорочення стемплевої належитості вимірюється грошева кара в 50 кратній висоті укороченої належитості з окрема всім тим особам, що є до той же оплати зобов'язані, с. є виставцеви, всім иншим підписаним на векслі і тому що в даній хвилі посідає такий вексель.

VI. Векслі виставлені по 27 IX. 1920. мусять бути остемпльовані згідно з вище наведеними (новими) приписами.

VII. Для улегшення орієнтації при обчислюванню стемплевої належитості від векслів, подаємо отсю табелю:

Стемплева скаля при векслях.

Векслева квота	I. При векслях платних найдовше до 3 місяців включно (с. є. до 90 днів включно) від дати виставлення, оплата вносить:		II. При векслях платних пізніше ніж в 3 місяці до 9 місяців включно (с. є. 91 днів до 270 днів включно) від дати виставлення, оплата вносить:	
	До 100 М.	М — 30	М — 60	М — 120
200 „	„ — 60	„ — 120	„ — 240	„ — 360
300 „	„ — 90	„ — 180	„ — 360	„ — 540
400 „	„ 120	„ 240	„ 480	„ 720
500 „	„ 150	„ 300	„ 600	„ 900
600 „	„ 180	„ 360	„ 720	„ 1080
700 „	„ 210	„ 420	„ 840	„ 1260
800 „	„ 240	„ 480	„ 960	„ 1440
900 „	„ 270	„ 540	„ 1080	„ 1620
1000 „	„ 300	„ 600	„ 1200	„ 1800

За кожних 100 марок при чім нецілі сотки числяться за цілі

но 30 фен. більше } по 60 фен. більше

Др. Григорій Саік.

Просимо негайно вирівнювати передплату за Жовтень щоб не було перерви в висилці.

На поміч українському студентству.

Минуло вже повних 6 літ як цвіт українського народу, його молодіж стала до тяжкого бою за волю України. Вона застелила своїми кістками свою й чужу землю, виповнила величезні могили на дорогій українській землі, вона покутує і карається в неволі, в таборах.

Та найгіршою карою для неї, це позбавлення її можности вчитися в вищих наукових заведеннях. Університет, техніка, ріжні фахові академії для неї вже третій рік зачинені. Молодіж опинилася у безнадійному положенню, з якого сама не має змоги вирватися.

Українське Громадянство, якому лежить на серці будучина свого народу, не може з легким серцем дивитися, як її надія, її молодіж поступенно нидіє й завмирає, як без науки й знання тупіють і пропадають таланти тих, що в найближшому часі мають вивовинити провідні ряди нашої інтелігенції і повести дальше працю над народом.

Перед нами грізне тemento, що в найближшом роках опинимося без інтелігенції. Не допустити до цього в першому ряді обов'язані ми самі. Нашим обов'язком ратувати молодіж від загибелі, дати їй змогу обриватися і кінчити студії — всьо одно, чи на рідній землі чи за границею, а вже не лише з національних, а прямо людських мотивів належить подати помічну руку воєнним і валидам а рялу університетської молодіжкы часом без числа. Це так пекучий і необхідний обов'язок, що від нього не може бути ні якого відклику, ні виправдання.

Українська Громада у Львові заходить уже два роки коло того, щоб допущено молодіж до вищих шкіл у Львові, а як ні, то щоб університетськими курсами можна було дати їй змогу добувати потрібне знання. Хоч ці заходи на разі без успіху, то не складаємо рук і не даємо за виграну, а докладаємо усіх зусиль, щоб свою молодіж таки вратувати.

І без огляду на це, де та молодіж буде студіювати, вона не може лишитися без матеріальної підмоги свого народу. Болючі переходи, скрутне фінансове положення не сміють ломити нашого духа. Нарід, що хоче жити, мусить у таких хвилинах здобути на найбільшій жертви. А таку жертву треба зложити в першій мірі на ратунок будучини народу — його молодіжі. За українським громадянством слово й діло. Молодіж жде. Поміч потрібна негайно.

Технічну частину переведення цієї помочи взяв на себе Український Громадянський Комітет у Львові, покликуючи до праці „Університетську Комісію“ при Шкільній Секції, Ринок ч. 10 у Львові.

Жерти проситься слати на адресу: Товариство „Дністер“, у Львові, вл. Руська ч. 20, на вкладкову книжку ч. 12999.

Львів, дня 2. жовтня 1920.

За Громадянський Комітет у Львові: Д-р Ст. Федак, голова, В. Целевич, секретар.

За Університетську Комісію: Д-р Василь Щурат, Д-р Іван Брик, Михайло Галушинський, Степан Рудик, ст. ф., Соф'я Копертинська, ст. ф., Олекса Єзерський, ст. тех.

РІЖНІ ВІСТІ.

Деклярація російського комітету у Варшаві.

Як доносить „Газ. Веч.“ з Варшави, російський політичний комітет у Варшаві з Савінковим на чолі оголосив дня 5. ц. м. декларацию, в якій заявляє, що визнає і підпірає уряд Врангля з таким застереженням:

1. Уряд Врангля має визнати незалежність держав, що відірвалися від Росії, бо визнання викликало би непорозуміння.

2. Земельна реформа переведена з означенням відшкодування для вивласнених.

3. Означення форми державности має належати до конституанти, скликаній на основі 5-прикметникового права голосовання.

Савінков домагається від Врангля, аби він піддався демократичним впли-

вам, бо інакше його акція не матиме ніякого значіння.

Німеччина і Еспанія.

Німецькі часописи підносять з великим здоволенням, що Еспанія навязала зносини з Німеччиною та що грамоти еспанського посольства доручено президентови Німеччини.

Конференція в справі комунікації.

Як доносить бюро Вольфа з Нью-Йорку, в п'ятницю відбудеться там конференція в справі комунікаційних середників цілого світа. В конференції возьмуть участь Велика Британія, Франція, Італія, Зєдинені Держави і Японія. При цій нагоді буде полагоджена справа німецьких каблів.

ОСТАННІ ВІСТІ.

Телеграми польської телеграфічної агенції (ПАТ)

Звідолення польського генерального штабу з дня 6. жовтня 1920.

На цілому фронті положення без зміни. Відділи наші мають лишень слабкий контакт з неприятелем.

Згідно з внесенням комісії Ліги народів, яка прибула до Суwalk, Начальна Команда приказала здержати воєнну акцію проти литовських військ на відтинковій від пруської границі до місцевости Потульці на схід від Оран. — Н. К. п. в. Ген. шт.

Мир між Росією і Фінляндією

Дорпад. Аvas. Росія і Фінляндія заключили дня 1. ц. м. мир.

Урядовий комунікат мирової конференції.

Лібава. Уряд комунікат мирової конференції подає слідує за учорашнього засідання головної комісії. На заяву Домбского відповів Йоффе по російськи: Російсько українська делегація зробила лише одну декларацию, а саме декларацию з резолюцією всеросійського центр. виконуючого комітету, на котрій спираються всі дальші заяви. Самособою є ріжниця між сформульованим резолюції і конкретним проектом, та це лишень ріжниця, яка заходить між кожною заявою і договором. Договір містить конкретні формули а декларация принципі. Все, що предсідатель польської делегації сказав про самоозначення народів будить переконання, що скорє порішені цієї справи неможливе. Провадить отже це до другої пропозиції полішити на боці цієї спірної питання. Неохоту польської делегації влучити справу відносно Сх. Галичин до програми дискусії можна узгляднити.

Всетаки умотивання цієї пропозиції потверджує імперіалістичні ідеї польської делегації, бо незалежність Сх. Галичини є безсумнівнв бажанням усіх мешканців Галичини.

Російсько-українська делегація констатує вдруге, що делегація ця згоджується оперти дальші переговори на пропозиції всеросійського центрального виконуючого комітету, бо даний проект від початку вважала основою до дальших праць.

На закінчення засідання генеральна комісія ратифікувала вибір предсідателів инших комісій ось так: До правної комісії Керніга з польської сторони, Мануїльського з російської, до фінансової комісії Мечковского з польської сторони, Оболенського з російської. До територіальної комісії Грабского з польської сторони. З російської сторони послідує вибір пізнійше. Вчора відбулося перше засідання фінансово-економічної комісії. Раджені над справами воєнних подій, ліквідації і торговельної конвенції.

Положення на Україні.

Відень. У. П. Б. доносить зі Станиславова 4. ц. м.: В районі Жмеринка—Винниці неприятель перегопує єть ся. П. урядовим звідоленням мобілізация освободжених областей поступає скорє. 60% змобілізованих зголосилося до зброї. Оганян Петлюра відійшов на фронт.

Ірландія одержить самостійність.

Вашінгтон. Демократичний кандидат на президента Нокс висловив у своїй промові надію, що Ірландія небавом одержить самостійність.

В кожій українській хаті повинен находитися щиро народний часопис „Українська Думка”.

МАЛИЙ ФЕЙЛСТОН.

З дороги життя.

Намо грядеші?

Було колись перед роками, як запав вечір, а втомлене місто віддыхало останком сил, або спалене й зівяле молилося втихаючим гамором о прихід доброї ночі, сідали ми в каварні і говорили довго про мистецтво.

Минулося. Гурток тодішніх молоденьких дітей Музи розбрався по широкому світі, поодинокі люде пішли ріжними шляхами, а дехто з них проміняв давні мрії і аспірації за — тютюн та люльку...

І тепер сходяться люде вечорами. Сидять гуртки; про все говорять, лиш не торкають ніколи одного питання... Перестало у нас бути живим, актуальним. Невже справді так?

За час останніх років дало життя людині добру науку. Оглушило її гуком гармат, осяяло блеском рефлекторів, розколосалося в ній, розридало і розсміяло страхіттям, криками, стонами, патріотичними піснями, плачем упокорення, гордістю побідників і смутком побіджених.

Валилися в борбі держави, суспільні лади, закони, престолі, будівлі, міста, ліси — і люде.

В людині осталися лиш нерви, пірвані, повязані як грубі восторонки. Коли втомлена людина клониться, як бадилля в сторону тихої, глибокої мелодії, стають перед нею страшні яримари: втома і безнадійна розпука.

А там за вікном вулиця гуде, ріже уха вульгарна пісня вояцька, або страшна вйсьськова музика, і поневолі виглянеш з вікна...

Подібно є й з іншими проявами мистецтва. Око привичне до кривавих ігриш мучиться в тісній театральній сазі, де на нитку навязані драматичні події волічуться поволі, а перебрані і помальовані люде наївно роблять дійсність. Це все за мало. Здається — великий цирк і кіно мають перед собою будучність.

Якесь карикатурне положення, немислима небезпека, простір від землі до хмар і від землі до морського дна, демонічна любов, страшна ненависть — ось що промовляє до переконання сучасній уяві! Бо внутрішнє життя летить скоро, разом з фільмовою лентою.

Малярські полотна з великих виставових саль переносяться на вулицю — грубими, якими, неотесаними красками агітаційно-рекламових оповісток і оголошень. А поезія, як в древні времена опинилась може небавам на ринках і публичних площах.

Невже се шукання сильних подразненнь, се розмилювання у видимому, неглибокому мистецтві, ся неохота, ба й відраза аналізувати й запускатися в субтельну царину психологічних, фільозофічних і естетичних питаннь — невже се занепад мистецтва, невже се безнадійне пригноблення духа?

Що значить сей терор товпи зреволюціонізованих держав, що проявляється насильним бруталізованням мистецтва з його кубізмами і хвтуризмами, дадаїзмами, татлінізмами і іншими ізмами, яким ність числа?...

Та не забуваймо, що не всякий терор спричинював занепад мистецтва, яке в доби свого розцвітту несло на собі натиск королів, князів, пап і дворянства. Нераз найкращі твори були виконувані на замовлення сильних міра сего.

Невжеж ніжні пальці добре вроджені мали би лишити менший, лагідніший слід, як широка долоня товпи? Адже романтизм народився з народної пісні, з казок і повірок тої самої товпи. Чомуж се, що мистецтво зійшло на вулицю, не може бути заповідю великого нового його розцвітту? Се ще не все, що сьогоднішні, іноді вульгарні, грубі, скажені моменти сеї творчости будять несмак і відразу.

І хоч нам здається, що як лиш замовкне гамір нинішних хвиль, мистецтво верне знов в сумерком сповіті комнати самотних мистців, що творитимуть собі і музам, не відомо ще, чи широкий гостинець, на який вийшли сучасні Музи, не озолотиться сонцем геніїв і не досягнеться у вічність...

Тиберій Горобець.

НОВИНКИ.

— Конофіската. 2. ч. „Української Думки” з дня 7. жовтня 1920 р сконфіскувала прокураторія за вступну статтю, яку счеркнено в цілости (2).

— Концерт Музичного товпа ім. Лисенка при співучасті пп. О. Любич Парохоняківної, В. Барвінського і Е. Перфецького відбувся дня 5. жовтня і мав великий артистичний успіх. Загальне признання здобув собі п. В. Барвінський, котрий відіграв ряд прекрасних мініатур, основаних на народних мотивах і довгий свій твір „Любов”. П. Перфецький відіграв з питомою собі фінезією Бетговена 8-му сонату і Вістама Adagio religioso з концерту d moll, Венявского „Своини в Москві” і два наддатки, з яких велике вражіння зробило Шуберта „Над морем”. П. Любич Парохоняківна співала арію з „Фавста”, дві нові пісні Людкевича і кілька інших пісень, виявляючи відомі прикмети свого голосу. Вечір покінчився прекрасним тріом Барвінського, яке виконали пп. автор, Перфецький і п. Любич. Фортепяновий супровід спочивав в досвідних руках п. Б. Дрималика. Мг.

— Донуціяція. „Курер Львовскій” від довшого часу займається денунціяцією українського національного руху перед теперішньою владою у Східній Галичині. Своїми статтями проти української еміграції у Відні, наскрізь брехливиими, довів недавно „Курер Львовскій” до закриття „Громадської Думки”, подаючи, що її видавець др. Роман Перфецький є заступником диктатора. З цілим натиском за значуємо і стверджуємо, що др. Перфецький не займає жадної визначної посади в уряді през. Петрушевича, а перебуває у Відні на асекураційнім курсі як директор „Карпати”. „Курер Львовскій” твердить, що „Гром. Думка” редагована „в шовіністичним ультра націоналістичним духу”, що брешкає іду і жовтю на все, що польське. „Гром. Думка”, як і тепер „Українська Думка” має за завдання в цих невимовно важких часах боронити топтаних прав українського народу і боронити його чести. Все, що в польскої є гарного, доброго і величнього, є нами шановане в противекстві до польської преси на чолі з „Курером Львовскім”.

Вкінці нам заповідається долю „Громадської Думки”. Знаємо дуже добре, в яких часах живемо, в яких умовах, і заповідь долі „Гром. Думки” не буде для нас несподіваикою, бо нас вже ніщо не дивує.

— В користь українських емігрантів. УПБ в Латвії доносить, що дня 12. вересня ц. р. відбувся в сазі Латиського Клубу вечір в користь українських емігрантів.

— М. Січинський у Відні? До польських часописів доносять з Відні, що мав приїхати там Мирослав Січинський і замешкати у свого шурина Евгена Левицького.

— Большевицькі розстріли. Большевицькі „Ізвестія” доносять про розстріли в Одесі, згадують між розстріляними брата полковника Тютюніка та купця Литвиненка бувшого члена одеської вйсьскової ради.

— Акція доживлювання бідних дітей. Польсько-американський Комітет помочи дітей дає обіди в своїх кухнях бідним дітям, т. є сиротам, дітям жовнірів і інвалідів, та дітям без опіки, без огляду на ріжні національні, політичні і конфесійні. Комітет просить о вказання дітей бідних, які дійсно потребують помочи. Близчі інформації дає бюро Комітету у Львові при вул. Булярда ч. 5 (бічна вул. Баторія).

— Наслідник „Пробія”. Довідуємося, що небавам почне виходити у Львові щоденник, писаний українськими буквами, з тими самими тенденціями, що небижчик „Пробій” ославленого Вітовта Демячука. Подаємо це до відомого нашого громадянства. Близче займемося сим новородком, як появиться він на світ.

— Подається до відомого, що з днем 6. жовтня 1920. р. перенесено Сенат II. тут. суду з реальности при вул. Рutowського ч. 13 до реальности при вул. Кораль-

ницькій ч. 6 II. поверх, і від 7. жовтня ц. р. всі розправи в цьому відділі визначені, будуть переводитися в будинку при вул. Коральницькій ч. 6. — Президія окружного цивільного суду у Львові.

— Новий закон про стемплові вексєлі. Дирекція скарбу у Львові повідомляє: Від дня 28. вересня обовязує закон з 16. липня 1920 про ексєліві належитости. Цему законowi підлягають передовсім стемплові документи, а вільні від цього адоптації, індоци, поручення і поквітвання. Від кожних 100 марок вексєлева належитість виносить 30 фєн. від трох місяців, а за кожних дальших 5 місяців по 30 фєн. від кожних 100 марок. Тій самій оплаті підлягають прольонгації ексєлів. Оплату можна платити грішми або стемплями, а в Галичині це можна уживати дотеперішних урядових блянетів. Особи, що займаються вексєльними интересами, мають вести торговельні книги і підлягають контролю скарбової влади. В разі неправильних маніпуляцій назначується на виновників кару до 500.000 марок або відібрання права торговлі чи промислу.

— Підвинна оплат в передних школах. Польська рада міністрів ухвалила в справі оплат в середних школах: 1) всі оплати й такси (також екзамінаційні такси) від 1. вересня 1920 становлять дохід польської держави; 2) оплата за науку („чесне”) має вносити в Галичині й Конгресівці рчно 360 марок для 4-ох нижчих класів, 600 марок для вищих класів; 3) інші оплати й такси будуть піднесені до висоти, що відповідає теперішнім відносинам, по порбзумінню министерства освіти й фінансів. Дотеперішні приписи що до звільнення від „чесного” полишаються й на далі. Звільненням може бути ученик незаможний, що вчиться принайменче достаточнo і добре заховується.

— Пошесть на худобу. В останніх часах вибухла у Східній Галичині найбільша і найнебезпечніша пошесть товару т. зв. книгосуш. На разі сконстатовано її в Брідщині і Радехівщині, однак не виключене її поширення і в інших повітах краю. Смертельність велика. Бо на 100 хорих штук гине около 90 (девятьдесять!). Познаки: горячка, зачервенення слезної болони, очей, ноєа, писка, обильні слезози з очей і невеликий вплив слизу з ніздрів; пізнішє жовтаві прищики у тих місцях, а вкінці сильна бігунка. Смерть наступає звичайно (найпізнішє) в 7. дни, однак трапляються випадки, що хора товаририна гине нагло вже в перших годинах хороби.

Зараженню худоби можна запобігти лишєнь через цілковите відокремлення худоби. Їх належить тримати постійно в стайні і там її кормити і напоювати.

— Смерть за дефравдацію. Голосною була свого часу справа польського поручника Гаглера, бувшого голови Господарського уряду — засудженого за дефравдацію державного добра і надужиття урядової власти, присудом вйсьскового суду на 8 літ тяжкої тюрми і деградацію на рядовика. Прокуратор О. Г. у Львові вніс спротив, супротив чого справа виплила перед начальним вйсьсковим судом у Варшаві. Суд зніс присуд львівського суду і засудив Гаглера на кару смерти через розстріл. Від цього присуду нема відклику, супротив чого по затвердженню його начальником польської держави, його виконують. Поручник Гаглер, підчас евакуації замарстинівської тюрми, користаючи з великого замшання утік, але його придержано і замкнено в тюрмі експєзитурі вйсьскового суду в Віснїчу.

‡ Посмертні згадки.

Д-р Лев Породно, окружний лікар в Мостах великих помер дня 5. X. 1920 у Львові в 46 році життя. Похорон відбудеться в п'ятницю дня 8. ц. м. о год. 3. пополудни в каплиці Боїмів на Личаківській цвинтар. Покійний був командантом українських вйськових шпиталів в Жовкві, де працював з посєятою для народньої справи. В. Й. П.

Оповістки.

П'ятниця, 8. жовтня 1920.

Сього дня гр.-кат: Евфрозини препод.— правосл.: Пафутія; — римо-кат.: Бригїтї вд.; Завтра: гр.-кат.: Ап. Ев. Йовна Бог.; — правосл.: Івана Бог. ап. і ев. — римо-кат.: М. Дїоївіа.

Від університетської комісії Г. Н. у Львові. Всі студенти і абітурієнти всіх гімназій обох полів подадуть негаїно у власному Інтересі свої точні адреси, від дотеперішніх і будучих студій на адресу: Горожанський Комітет, для університетської Комісії, у Львові, Руська ч. 3.

Окружн. Відділ Взаїмної Помочи Учителів в Станиславові отвїрає ДІВОЧУ БУРСУ. Умови приняття як і в других Бурсах. Подання приймає Українська Книгарня в Станиславові, вул. Собського. Устні інформації уділяє Товариш Самоверський, управитель школи Шашкевича, будинок української гімназії. Зголошення приймається до 15. жовтня. 295 4—5

ЛИСТУВАННЯ.

(Звєтити і відповідати.)

Хто з повернувших з наддніпрянської України знає би про підх. Гувара Олександр, що в коєлітнім часі був при 2. з п. вол. бригаді і в червни с. р. пропав в Проскурові, буде ласкав повідомити Льва Гувара, нотаря в Галичі. 319 1—3

Дрібні оголошення.

АДВОКАТ Д-Р КУЗІВ ГРИНЬ в ДРОГОВИ-ЦІ шукує рутиніваного солицитатора — табулариста. Посада до обняття сеїчас. 318 1-3

В ПРАВНИЙ ІНСТРУКТОР шукає лекції на селі Зголошення до Адміністрації під Г. С. 317 1—3

ЯКОГОНЕБУДЬ ЗАНЯТТА при книгарни, друкарни або переплетні шукує ученик учительського семінара, укїнчивши I. рік. Михайло Цігель, Лєцїва п. Рожнівтв 314 2—2

КІЛЬКА КАМЕНИЦЬ, більших і менших у Львові продам сеїчас. Ігнат, Львів Куркова 24. 2916 3—5

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТ-ЗУБАР

Д-р СТЕФАН ДМОХОВСЬКИЙ

б. лікар зубної поліклініки в Берліні, приймає в ПЕРЕМІШЛІ вул. Колєва 1./II., виконує всякого рода праці входячі в обсяг найновішої дєнтистики, виймає без болю та вставляє зуби, корони і мїстки з найбільшою досконалостю. 298 2—3

Е. Г. ЗЕЛІГЕР.

„СИЯ ФЛЮТА”

СВІТОВА ПОВІСТЬ В ДВОХ ТОМАХ ПЕРЕКЛАД:

Д-РА МИХАЙЛА ЛОЗИНСЬКОГО.

Ціна обох томів разом 50 Мк.

Поодинокі томи по 30 Мк.

Набути можна в Адміністрації „Української Думки” по попереднім надісланню належної квоти.

В середу 6. жовтня НАДЗВИЧАЙНА ПРЕМ'ЄРА небуденного могучого архитвору п. з.

САТАНА

ВІСВІТЛЮЮТЬ
НАЙЗНАМЕНИТШІ
КІНОТЕАТРИ —

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

Коперника 9.

XV 2 ?

пл. Смольки 2.

В тій психологічній драмі в виповненню висшого наказу САТАНА замешкує посеред нас. Ширить зло, і ми маємо вражіння, наче би то чеснота, добрість і правда віднесли побіду.